

سرشناسه: مهدوی پارسا، حسین، ۱۳۵۸ -
عنوان و نام بیدآور: اختران آستان / نویسنده حسین مهدوی پارسا؛
[با حمایت] معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی.

مشخصات نشر: مشهد: انتشارات قدس رضوی، ۱۳۹۱.

فروست: رهنما

شابک: 978-600-299-008-2

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

یادداشت: کتابنامه.

موضوع: مجتهدان و علما -- سرگذشتنامه

شناسه افزوده: موسسه انتشاراتی قدس رضوی

شناسه افزوده: آستان قدس رضوی، معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی

رده بندی کنگره: ۱۳۹۱۲/۵۵BP ۳ الف ۹م/

رده بندی دیویی: ۹۹۶/۲۹۷

شماره کتابشناسی ملی: ۲۸۸۲۶۷۸

۸ → اختران آستان

نویسنده: حسین مهدوی پارسا

آستان قدس رضوی

چاپ هشتم: تابستان ۱۳۹۱ (ویرایش جدید)

معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی

نشانی: حرم مطهر امام رضا (ع)، اداره پاسخ گویی به سؤالات دینی

تلفن: ۰۵۱۱-۳۲۰۲۰ دورنگار: ۰۵۱۱-۲۲۴۰۶۰۲ rahnama@aqrazavi.org

به کوشش محمدحسین پورامینی

ویراستار: محمد مهدی باقری

طراح لوگوی رهنما: مسعود نجابتی

پرسیدن برای یافتن راه، خود، ارزش است...
و هر فرهنگی که به پرسشگری بها دهد
و زیباترین، دقیق ترین و ساده ترین پاسخها را پیش رو بگذارد،
گسترش و دوام خود را تضمین کرده است.
مهم، انتخاب بهترین راه است...
و **رهنما** گامی است در این مسیر.
همگام ما باشید و با طرح دیدگاههای رنگارنگتان، یاری مان کنید.

۱. شیخ طبرسی؛ پیشوای مفسران

۴۶۸ تا ۵۴۸ق

ابوعلی فضل بن حسن، معروف به شیخ طبرسی و ملقب به امین الاسلام، در سال ۴۶۸ ق متولد شد. وی پس از فراگیری مقدمات در مشهد مقدس، تحصیل ادبیات عرب، قرائت و تفسیر، حدیث، حساب و جبر، فقه و اصول و کلام را آغاز کرد و در این علوم، تبخر یافت. شیخ طبرسی از استادان به نام عصر خود، از جمله شیخ طوسی و ابن بابویه قمی کسب علم کرد. از شاگردان شایسته شیخ، باید به فرزندش ابونصر حسین بن فضل، صاحب کتاب مکارم الاخلاق، محمد بن علی بن شهر آشوب، نویسنده کتاب معالم العلماء و نیز علامه قطب راوندی اشاره کرد.

گرچه مورّخانی نظیر بیهقی، تألیفات شیخ طبرسی را بسیار دانسته‌اند، آنچه اکنون باقی مانده است به بیست عنوان نمی‌رسد؛ از آن جمله است: ۱. مجمع البیان، در ده جلد که از بهترین تفاسیر شیعه بوده و به عنوان سرآمد تفاسیر، پس از شیخ در کانون توجه همه مسلمانان قرار گرفته است؛ ۲. جوامع الجامع که جامع فواید مجمع البیان و تفسیر کشاف زمخشری است؛ ۳. اعلام الوری باعلام الهدی، در فضایل معصومان علیهم السلام که جمع نظریات شیعه و سنی

است.

برخی تاریخ‌نگاران انگیزه اولیه شیخ طبرسی را برای نوشتن تفسیر، این گونه روایت کرده‌اند: سگته‌ای بر شیخ عارض می‌شود و خانواده‌اش به گمان وفات او، دفنش می‌کنند. وی پس از به‌هوش آمدن و خود را گرفتار دیدن، نذر می‌کند که در صورت رهایی، یک دوره تفسیر بنویسد. از قضا، کفن‌دزدی قبر شیخ را نبش می‌کند و اسباب نجات او را فراهم می‌آورد. وی تفسیر بزرگ مجمع‌البیان را پس از این واقعه می‌نویسد.

امین‌الاسلام طبرسی، سرانجام پس از هشتاد سال، در ۵۴۸ق در سبزوار وفات کرد و پس از انتقال بدن مطهرش به مشهد، او را در گورستانی دفن کردند که بعدها به قتلگاه معروف شد. آرامگاه شیخ طبرسی، در حال حاضر، در ضلع شمال شرقی حرم مطهر و ابتدای خیابان طبرسی واقع است.

۲. شیخ بهایی؛ فقیه ذوفنون

۹۵۳ تا ۱۰۳۰ ق

فهاء الدین محمد، معروف به شیخ بهایی، فرزند عزالدین حسین، در صبحگاه ۲۸ ذی حجه ۹۵۳، در جبل عامل لبنان، چشم به جهان گشود. نسب ایشان به حارث همدانی، صحابی معروف حضرت علی علیه السلام می‌رسد.

شیخ بهایی در سیزده سالگی، در سال ۹۶۶ ق، به اتفاق پدر و مادرش به ایران مهاجرت کرد. او علوم رایج را در حوزه‌های علمیه قزوین و اصفهان، نزد استادان فرزانه‌ای همچون پدر بزرگوارش، ملا عبدالله مدرّس یزدی، مولانا افضل قاضی و... فراگرفت و شاگردان بی‌نظیری نظیر ملاصدرای شیرازی، فیض کاشانی، فیض لاهیجی، محمدتقی مجلسی و... تربیت کرد. شیخ بهایی در دانش‌های فقه، فلسفه، منطق، ادبیات، هیئت، ریاضیات و... تبحر داشت. از ایشان بیش از هشتاد اثر علمی برجای مانده است: *مفتاح الفلاح* در ادعیه، *حدائق الصالحین* در شرح *صحیفه سجادیه*، *جامع عباسی* (اولین رساله توضیح المسائل فارسی)، *تحفه حاتمی* در اسطرلاب، *دیوان اشعار*، *کشکول* و...

ایشان برای ترویج فرهنگ اسلام و گشایش کار مردم، به دربار شاه عباس صفوی راه یافت و

مقام شیخ الاسلامی را عهده‌دار شد که بزرگ‌ترین مقام دینی و دیوانی ایران آن‌روز بود. سیاست او هدایت کارگزاران حکومت صفوی بود و در این راه، موفقیت چشمگیری داشت. افزون بر آثار علمی، تقسیم دقیق و عادلانه آب زاینده‌رود، طرح‌ریزی کاریز نجف‌آباد اصفهان، تعیین سمت قبله مسجد امام به‌مقیاس چهل درجه انحراف غربی از نقطه جنوب، مرمت و بازسازی مجدد یکی از رصدخانه‌های مراغه، حمام شیخ‌بهایی و... به ایشان منسوب است.

مرحوم شیخ در آخرین سال‌های حیات خود، از منصب شیخ‌الاسلامی کناره گرفت و به سیروس‌لوک پرداخت؛ تا آنکه روز سه‌شنبه، دوازدهم شوال ۱۰۳۰، در اصفهان، دعوت حق را لبیک گفت و علامه‌مجلسی بر او نماز گذارد. بنابر وصیتش، جنازه‌اش را به مشهد بردند و در جوار مرقد مطهر امام‌رضا (علیه‌السلام)، در خانه‌ای دفن کردند که محل تدریس ایشان بود.

۳. شیخ حرّ عاملی؛ از تبار آزادگان

۱۰۳۳ تا ۱۱۰۴ ق

شیخ حرّ عاملی در سال ۱۰۳۳ق، در روستای مشغره لبنان، در خانواده‌ای چشم به جهان گشود که به علم و فقاہت مشهور بودند و نسب آنان به حرّبن یزید ریاحی می‌رسید.

شیخ حرّ، آن‌طور که خود در کتاب *اثبات الہدایہ* می‌نویسد، در حدود ده‌سالگی، در اثر بیماری سختی رو به احتضار گذاشته بود؛ به‌گونه‌ای که در آخرین شب بیماری، اطرافیان امیدی به زنده ماندنش تا صبح نداشتند. در آن شب، بین خواب و بیداری، توفیق زیارت پیامبر ﷺ و ائمه اطهار علیہ السلام نصیبش می‌شود؛ به آنان سلام کرده و با هریک، مصافحه می‌کند؛ با امام صادق علیہ السلام و امام زمان علیہ السلام سخن می‌گوید؛ عرض حالش را با امام زمان علیہ السلام بازگو می‌کند و شفا طلب می‌کند. امام علیہ السلام او را به شفا و بهبودی کامل، مژده می‌دهند. زمانی که شیخ از این حالت خارج می‌شود، می‌نشیند و خود را در سلامتی کامل می‌بیند.

شیخ حرّ عاملی از همان اوان کودکی، تحت تربیت و آموزش خانوادہ فاضلش قرار گرفت و تا سال‌ها، نیازمند استادی فراتر از خاندان «حر» نشد. علاوه بر مادر ادیبش، استادان مهم

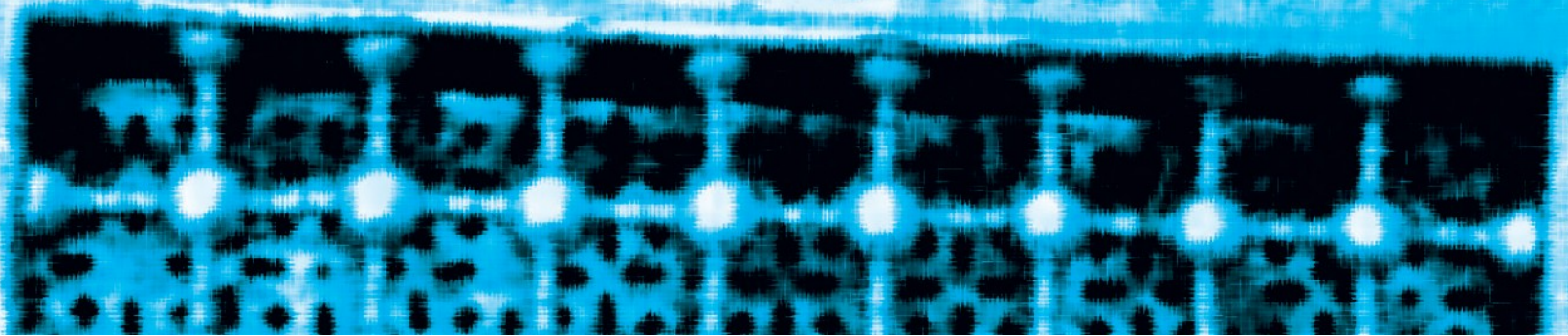

او پدرش، علامه شیخ حسن حرّ عاملی و عمویش، علامه شیخ محمد حرّ عاملی و جدّ مادری‌اش، علامه شیخ عبدالسلام بودند. در کنار آن‌ها، علامه محمدباقر مجلسی و فیض کاشانی را می‌توان نام برد که شیخ حرّ عاملی علوم عربی، فقه، اصول و علوم وابسته به آن را نزد ایشان آموخت. ایشان در حیات پُربرکت خود، اثر ماندگار *وسایل الشیعه* را تألیف کرد که از کتب مرجع احادیث شیعه به حساب می‌آید. علاوه بر آن، *بدایة الهدایة* در واجبات و مُحرمات و نیز *الامال* و *اثبات الهداة* و *هدایة الامة* بخشی از آثار وی هستند.

شیخ حرّ عاملی در چهل سالگی، به مشهد مقدس هجرت کرد و در کنار بزرگانی چون علامه مجلسی که با نفوذترین فرد جامعه تشیع به‌شمار می‌آمد، دفاع از ارکان مذهب شیعه و حقانیت آن را آغاز کرد. شیخ سرانجام، در شب بیست و یکم رمضان ۱۱۰۴، در مشهد وفات کرد و پیکر مطهرش را در جوار امام رضا علیه السلام، در یکی از رواق‌های شمال شرقی صحن عتیق (انقلاب اسلامی) دفن کردند.

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي جعل
العلم من أجل ما لا يرى بالعين
والمعنى من أجل ما لا يسمع بالسمع
والفهم من أجل ما لا يفهم بالقلوب
والنور من أجل ما لا يرى بالحواس
والروح من أجل ما لا يدرك بالحواس
والعقل من أجل ما لا يفهم بالقلوب
والنور من أجل ما لا يرى بالحواس
والروح من أجل ما لا يدرك بالحواس
والعقل من أجل ما لا يفهم بالقلوب

سورة
الزمر
الحمد لله

۴. شیخ‌هاشم قزوینی؛ معلم پارسایی

۱۲۷۰ تا ۱۳۳۹ ش

آیت‌الله حاج شیخ‌هاشم قزوینی، در سال ۱۲۷۰ ش در قزوین متولد شد. مقدمات و قسمتی از سطح را در زادگاهش آموخت و برای تکمیل معلومات خود، به اصفهان رفت و دوره کامل خارج فقه را نزد مرحوم کلباسی فراگرفت. وی پس از کسب اجازه اجتهاد از آیت‌الله حاج میرزا محمد آقازاده و آیت‌الله میرزامهدی غروی اصفهانی، به مشهد مقدس سفر کرد و به تدریس سطوح عالی فقه و اصول پرداخت. رسائل، مکاسب، کفایه و خارج اصول دروسی بودند که مرحوم قزوینی در مدرسه‌های فاضل‌خان و نواب مشهد، تدریس می‌کرد.

آیت‌الله شیخ‌هاشم قزوینی در مدت‌زمانی کوتاه، تأثیر ژرفی بر فضای علمی و معنوی حوزه علمیه مشهد گذاشت. شاگردان ایشان امروزه بعضاً از نام‌آوران و مشاهیر ایران و جهان اسلام به‌شمار می‌آیند. از آن جمله‌اند: آیت‌الله حاج میرزا مهدی نوغانی، آیت‌الله واعظ طبسی، استاد محمدتقی شریعتی، استاد کاظم مدیرشانه‌چی، استاد محمدرضا حکیمی و نیز حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب. رهبر انقلاب، استاد خود را عالمی بسیار متین، خوش‌بیان، اهل

معنی، زاهد، بی‌اعتنا به دنیا و درعین حال بسیار روشن‌فکر معرفی کرده‌اند و استاد حکیمی، ایشان را نمونه‌ی مثال‌زدنی عالم دینی و روحانی اسلامی واقعی برشمرده است.

تبلیغ احکام و رسیدگی به امور مردم، یکی دیگر از خصوصیات این عالم ربّانی بود. وی همه‌ساله در ایام تعطیلی حوزه علمیه، به زادگاه خود، دهستان قلعه، مسافرت می‌کرد و در آنجا، مجالس وعظ تشکیل می‌داد و مردم را موعظه می‌کرد. ضمناً، به امور عمرانی آن محل هم همت می‌گماشت. ساخت آب‌انبارهای متعدد و تعمیر تعدادی مسجد و...، از این دست اقدامات است.

آیت‌الله قزوینی در حیات خود، در مسائل سیاسی خراسان و موضع‌گیری درمقابل سیاست‌های دین‌ستیزانه دوران پهلوی نیز نقش‌آفرینی کرد؛ به‌طوری‌که از جمله دستگیرشدگان نهضت گوه‌رشاد بود. وی پس از انتقال به تهران، تا پایان حکومت رضاخان اجازه بازگشت به مشهد را نیافت.

آیت‌الله حاج شیخ‌هاشم قزوینی در ۲۰ ربیع‌الثانی ۱۳۸۱، مصادف با ۲۲ مهر ۱۳۳۹، درگذشت و پیکر پاکش را در حرم مطهر، در راهروی رواق دارالضیافه، جنب کفشداری ۷ فعلی، دفن کردند.

۵. آیت الله میلانی؛ مرجع بیدار

۱۳۱۳ تا ۱۳۹۵ ق (۱۳۵۴ ش)

آیت‌الله سید محمد هادی حسینی میلانی در سال ۱۳۱۳ق، در خاندان فقاہت و اجتهاد، در نجف اشرف متولد شد. ایشان پس از طی مقدمات در نجف، دروس خارج فقه، اصول، فلسفه، کلام، تفسیر، اخلاق و ریاضیات را نزد استادان بزرگ زمان خویش، یعنی شیخ الشریعہ اصفہانی، میرزا حسین نائینی، سید حسین بادکوبہ‌ای و سید ابوالقاسم خوانساری، آموخت و علاوه بر اجتهاد، ۱۵۰۰ اجازہ روایی از علمای مطرح زمانہ، دریافت کرد. آیت‌الله میلانی پس از تشریف بہ مشهد مقدس و زیارت امام رضا (علیہ السلام) بہ درخواست مردم و علمای مشهد، در این شهر ماند و در جایگاه مرجع تقلید، بہ تدریس خارج فقه و اصول پرداخت.

ایشان با اوج‌گیری مبارزات مردم در نہضت ملی‌شدنِ نفت و پس از آن، قیام امام خمینی (رحمہ اللہ)، ہمگام با ملت ایران بہ مبارزہ با رژیم شاه پرداخت و در حمایت از امام خمینی (رحمہ اللہ) و نظریات سیاسی ایشان، در پیامی اظہار داشت: «آنچه شما گفتہ‌اید، گفتہ همه روحانیان، بلکہ گفتہ اولیای خدا و ائمہ اطہار (علیہم السلام) است.»

آیت‌الله میلانی در کنار مبارزات سیاسی و مرجعیت دینی، از تبیین و ترویج دین اسلام و حقانیت شیعه نیز غافل نبود و در مدت اقامت در مشهد، صدها نفر به‌دست ایشان، به اسلام گرویدند: از آن جمله، پروفسور بول‌وین، جراح بلژیکی، است که پس از اسلام‌آوردن نام عبدالله را برای خود برگزید و هم‌اکنون آرامگاهش در خواجه‌ربیع مشهد قرار دارد.

از جمله تألیفات مهم آیت‌الله میلانی در زمینه‌های فقهی، اصولی، اعتقادی و ادبی، می‌توان به *قادتنا کیف نعرفهم*، در نه جلد دربارهٔ زندگانی و فضائل چهارده معصوم علیهم‌السلام، *محاضرات فی الفقه الامامیه*، در ده جلد در موضوعات فقهی، *تفسیر سورة جمعه و تغابن*، *مختصر الاحکام*، *حاشیه المکاسب و مناسک حج* اشاره کرد.

آیت‌الله سیدمحمد مهدی میلانی، پس از عمری خدمت و مجاهدت، در آخر رجب ۱۳۹۵، همزمان با ۱۷ مرداد ۱۳۵۴، در مشهد مقدس درگذشت. او را در رواق توحیدخانه، واقع در پشت سر مبارک، به خاک سپردند.

۶. علامه جعفری؛ ابن سینای زمان

۱۳۰۴ تا ۱۳۷۷ ش

علامه محمدتقی جعفری به سال ۱۳۰۴ ش، در تبریز، دیده به جهان گشود. با اینکه پدر ایشان از سواد بهره‌ای نداشت، با اتکای به نفس و پشتکار، سواد خواندن و نوشتن را از مادر خویش فراگرفت؛ طوری که دوره دبستان را از پایه سوم شروع کرد. پس از آن، دروس مقدماتی حوزه را در مدرسه طالبیه تبریز گذراند. ایشان برای ادامه تحصیل، عازم تهران شد و پس از آموختن سطوح اول و دوم حکمت منظومه و امور عامه/سفار، راهی قم شد و در علوم معقول و عرفان و اخلاق، از محضر شیخ مهدی مازندرانی، شیخ محمدتقی زرگر و امام خمینی علیه السلام کسب فیض کرد. استاد در خاطرات این دوره از تحصیلش به زندگی سخت خود و غذای ساده نان و ماست، اشاره کرده است و نیز به اینکه گاهی تهیه همین مقدار قوت هم، مقدور نمی‌شده است!

ایشان در آغاز جوانی و پس از گذراندن دروس سطح، رهسپار نجف شد و همزمان با دروس حوزوی، با اندیشه‌ها و معارف شرق و غرب آشنا شد؛ به‌ویژه، آشنایی و هم‌اندیشی با کسانی مانند محمدرضا مظفر، فیلسوف و منطقی نواندیش و احمد امین، ریاضی‌دان مشهور دانشگاه بغداد، سبب شد علامه در موضوعاتی چون فقه و فیزیک، فلسفه و زیباشناسی، تاریخ و روان‌شناسی و

برخی دیگر از دانش‌های گوناگون، گام‌های علمی بلندی بردارد. استاد در دروسِ حوزوی هم از درس دانشورانی همچون آیت‌الله خویی، آیت‌الله سید محمود شاهرودی، آیت‌الله میلانی و آیت‌الله سید محسن حکیم استفاده لازم را برد؛ به‌طوری‌که در ۲۳ سالگی، به درجهٔ اجتهاد نایل شد.

علامه جعفری پس از ده سال، به ایران بازگشت و به قم، مشهد و درنهایت، تهران رهسپار شد و با دکتر بدیع‌الزمان فروزانفر و دکتر محمدابراهیم آیتی هم آشنایی پیدا کرده و توجه و عنایت آنان را به‌خود جلب کرد. علامه در تهران، به تدریس منظومه و عروة الوثقی همت گماشت.

تعداد آثار مکتوب علامه محمدتقی جعفری، به یک‌صد کتاب بالغ می‌شود که برخی از آن‌ها عبارت است از: ترجمه و تفسیر نهج البلاغه در ۲۷ جلد، نقد و تفسیر مثنوی در ۱۵ جلد، فلسفه زیبایی و هنر از دیدگاه اسلام، حکمت اصول سیاسی اسلام، علم و دین در حیات معقول.

عمر پُربار استاد، سرانجام در ۲۵ آبان ۱۳۷۷ ش، پس از یک‌دوره بیماری سرطان ریه، در بیمارستان لیستر لندن به‌پایان رسید و پیکر مطهرش را پس از انتقال به مشهد، در رواق دارالزهّد حرم مطهر به‌خاک سپردند.

۷. علامه سیّد جلال الدین آشتیانی؛ ملا صدراى قرن

۱۳۰۴ تا ۱۳۸۴ ش

استاد علامه سید جلال الدین آشتیانی به سال ۱۳۰۴ ش در شهر آشتیان، از توابع استان مرکزی، دیده به جهان گشود. در نوزده سالگی برای فراگیری علوم دینی، عازم قم شد و به تحصیل دروس فلسفه، عرفان، کلام، تفسیر، فقه و اصول پرداخت. از جمله استادان وی در حکمت و عرفان، میرزا احمد آشتیانی، علامه طباطبایی و امام خمینی رحمتهما الله بودند.

شهرت علامه آشتیانی به تحصیلات و تحقیقات گسترده اش در فلسفه و عرفان اسلامی است؛ به طوری که هانری گربن، فیلسوف شهیر غربی، که مدت ها با او آشنایی و همکاری داشت، او را «ملا صدرای دیگر» لقب داده است. سید حسین نصر نیز در کتاب *عرض و طول تاریخ فلسفه اسلامی*، معتقد است او در نیم قرن اخیر، هم بر طول و هم بر عرض فلسفه اسلامی افزود؛ یعنی هم سیر تاریخی و زمانی فلسفه اسلامی را تداوم بخشید و هم بر محتوا و آثار نگاشته شده در این عرصه، اضافه کرد.

استاد آشتیانی، تا پایان عمر، تجرد اختیار کرد و جز به شوق تحقیق و تدریس، نزیست. او از طرفی دل بسته دین و مکتب ائمه علیهم السلام بود و از طرف دیگر، سالک وادی عرفان و فلسفه. در عین حال که معتقد بود فیلسوفان اسلامی از قرآن متأثر هستند و به آن استناد می کنند، بدون تفکر فلسفی فهم

بسیاری از آیات و روایات را مشکل می‌دانست. به‌باور علامه، فراگیری فلسفه و عرفان باید نزد استاد باشد و آن‌هم استادی که خود، توان فهم مطالب را داشته باشد؛ چراکه نداشتن استاد، در تحصیل این علوم، موجب لغزش انسان می‌شود. نیز، معتقد بود در استفاده از منابع و متون فلسفی، باید سیر ساده‌به‌مشکل را رعایت کرد و از آموختن علوم دیگر نظیر منطق، اصول، فقه، کلام و حکمت غافل نبود. همچنین، دانشجوی فلسفه باید استعداد و شوق لازم را داشته باشد.

علامه‌آشتیانی پس از استقرار در مشهد مقدس، بیش از چهل سال در حوزه و دانشگاه به تربیت شاگرد پرداخت. تربیت‌شدگانِ مکتب او، امروزه، از استادانِ مبرز حوزه‌های علمیه و دانشگاه‌ها به‌شمار می‌آیند. حتی فیلسوفان برجستهٔ غیرایرانی مثل ویلیام چیتک، بزرگ‌ترین مفسر افکار ابن‌عربی در جهان انگلیسی‌زبان، در شمار شاگردان اویند.

پس از به‌جای‌گذاردنِ بیش از هفتاد اثر جاودان، عمدتاً در عرصهٔ فلسفه و حکمت، دفتر زندگیِ استاد علامه‌آشتیانی، روز سوم فروردین ۱۳۸۴ بسته شد و پیکر مطهرش را در ضلع جنوبیِ صحنِ آزادی، در حرم مطهر، دفن کردند.

۸. شیخ مجتبی قزوینی؛ حکیم قرآنی

۱۳۱۸ تا ۱۳۸۶ ق (۱۳۴۶ ش)

آیت‌الله شیخ‌مجتبی قزوینی در سال ۱۳۱۸ق در یکی از روستاهای قزوین، در خانواده‌ای روحانی، چشم به جهان گشود. مقدمات علوم اسلامی را تا سطح، در حوزه علمیّه قزوین فراگرفت و برای ادامه تحصیل، راهی نجف اشرف شد و از محضر بزرگان آن روزگار، چون سیدمحمدکاظم یزدی، میرزا محمدتقی شیرازی و میرزا محمدحسین نائینی، بهره جست؛ سپس، به قم مهاجرت کرد و از محضر درسی شیخ عبدالکریم حائری یزدی، مؤسس حوزه علمیّه قم، بهره‌مند شد و از سال ۱۳۴۱ق، با سکونت در مشهد و استفاده از درس بزرگان این شهر، به تدریس معارف قرآنی و فقه و اصول پرداخت.

شیخ‌مجتبی قزوینی، خود، از ارکان اصلی مکتب تفکیک، یعنی مخالفان فلسفه، بود؛ اما فلسفه را به‌روش اجتهادی و همراه با نقد، تدریس می‌کرد. از جمله تألیفات شیخ، *بیان الفرقان* در پنج جلد، *رساله‌ای در نقد اصول یازده‌گانه ملاصدرا شیرازی*، *رساله‌ای در معرفه النفس* و نیز *آثاری در علوم غریبه* است. شخصیت‌های مطرحی چون مقام معظم رهبری و استاد محمدرضا

حکیمی، از شاگردان ایشان هستند.

مرحوم شیخ زندگی بسیار ساده‌ای داشت و نمونه‌ای مجسم از پرهیزکاری و پارسایی بود. ایشان از طلبه‌های درس‌خوان، سخت حمایت می‌کرد و انحطاط اخلاقی جامعه و ازبین‌رفتن ارزش‌های دینی و تربیتی بسی رنجش می‌داد. از مدافعان امام خمینی رحمه‌الله در قیام ضدّ نظام ستمشاهی بود و وقتی نظرش را درباره‌ی امام جويا شدند، فرمود: «امروز، امام خمینی رحمه‌الله دین است و ترویج خمینی، ترویج دین.»

شیخ مجتبی قزوینی درباره‌ی تلاوت قرآن به تلاوت فجری و تلاوت عقلی توصیه می‌کرد: تلاوت فجری را تلاوت سحرگاه تا طلوع فجر بیان می‌کرد و بر آثار معنوی آن، بسیار تأکید داشت و تلاوت عقلی را تلاوتی همراه با صرف زمان و کمال توجه و تعقل راستین در معانی و حقایق قرآن می‌دانست و به آن سفارش می‌کرد.

مرحوم شیخ، سرانجام، پس از سال‌ها مهاجرت علمی و تربیت صدها شاگرد فاضل، در

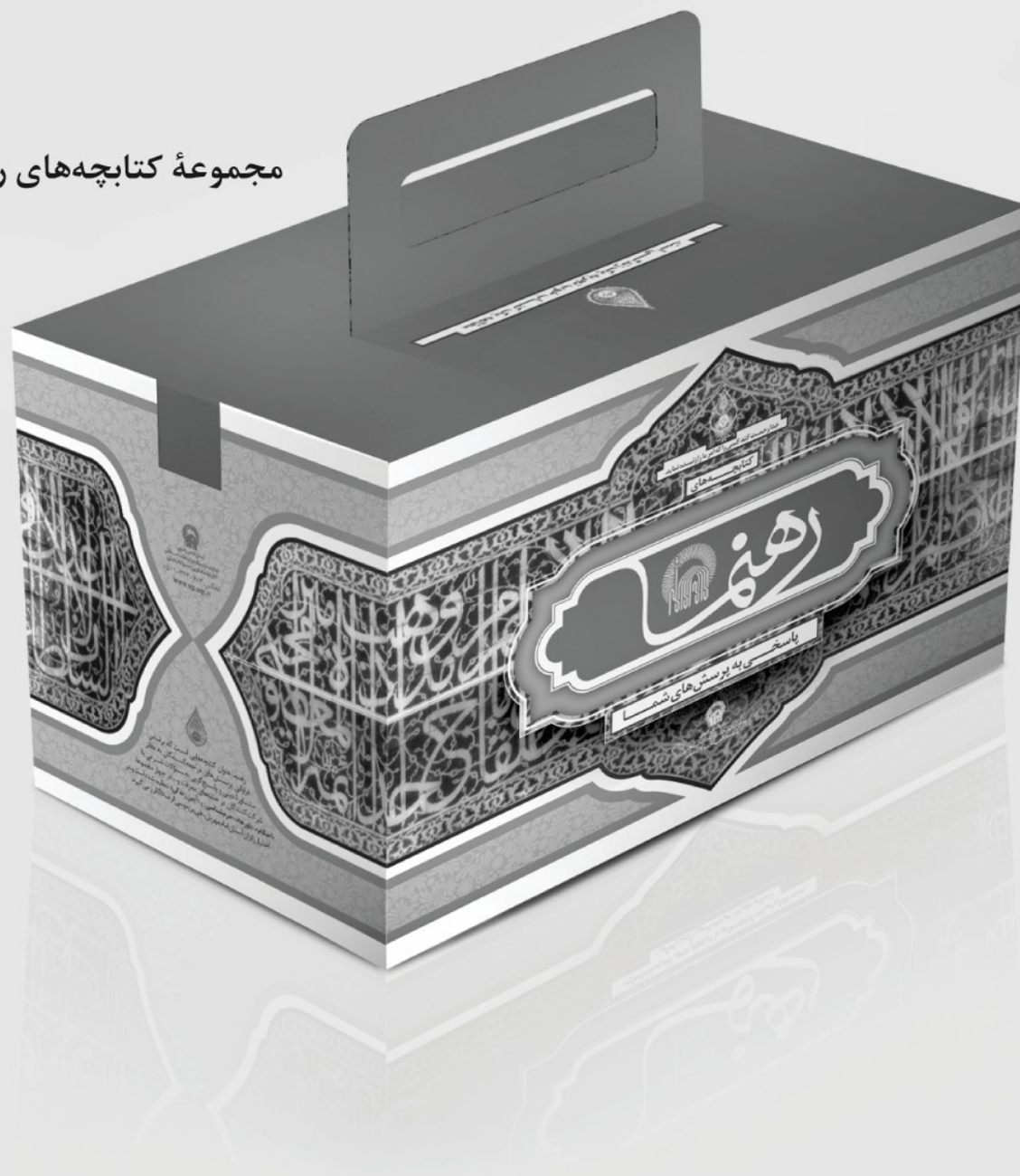
روز ۲۲ ذیحجه ۱۳۸۶ ق، مطابق با ۱۴ فروردین ۱۳۴۶، چشم از جهان فرو بست و در ضلع غربی صحن عتیق (انقلاب اسلامی) به خاکش سپردند.

کتابنامه

- جمعی از نویسندگان، گلشن ابرار، ج ۱ و ۲ و ۳، چ ۲، قم: معروف، ۱۳۸۲.
- زنگنه، ابراهیم، مشاهیر مدفون در حرم رضوی، مشهد: پژوهش‌های اسلامی، ۱۳۸۲.
- یاحقی، محمدجعفر، فرهنگ نام‌آوران خراسان، مشهد: به‌نشر، ۱۳۸۲.

مجموعه کتابچه‌های رهنما

نسخه دیجیتال رهنما

مرکز پخش: مشهد مقدس، نیش ورودی باب الجواد علیه السلام
فروشگاه عرضه محصولات رضوی
تلفن: ۰۵۱۱-۲۲۸۵۲۰۴

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.